

॥ ११ ॥ प्रजनेपुत्रोत्पादने ॥ १२ ॥ भवंतस्तुलोकद्वयेपिश्रेयांसइत्याह सर्वेभवंतइति ॥ १३ ॥ १४ ॥ तस्मात्तुर्धर्मधर्मफलयोर्विपरीत्यं च यथाभागुक्तं तत्तथानमतव्यमित्युपसंहरति माभूदिति ॥ १५ ॥ मार्कण्डेयसमास्यायां सहासने इत्यर्थः आस उपविशने ऽस्मात्पण्यत् ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारते आवदीपे न्यशीत्यधिकशततमो ऽध्यायः ॥ १८३ ॥ ॥ ३ ॥ ब्रह्मवि

ये धर्ममेव प्रथमं चरति धर्मेण लब्ध्वा निधनानि काले ॥ दारानवाप्य क्रतुभिर्यजते ते पामयं चैव परश्वलोकः ॥ ११ ॥ येनैव विद्यानतपो न दानं न चापि मूढाः प्रजनेयं तंति ॥ न चानुगच्छंति सुखान्नभोगांस्तेषामयं चैव परश्वलोकः ॥ १२ ॥ सर्वे भवंतस्त्वतिवीर्यसत्वादिर्व्यौजसः संहननोपपन्नाः ॥ लोकादमुष्मादवनिप्रपन्नाः स्वधीतविद्याः सुरकार्यहेतोः ॥ १३ ॥ कृत्वैव कर्माणि महान्ति शूरास्तपोदमाचारविहारशीलाः ॥ देवानृषीन् ये तगणांश्च सर्वांस्संतर्पयित्वा विधिनोपरेण ॥ १४ ॥ स्वर्गपुण्यकृतो निवासंक्रमेण संप्राप्य थकर्मभिः स्वैः ॥ माभूद्विशंका तव कौरवेन्द्रहृद्वात्मनः क्लेशमिमं सुखार्हं ॥ १५ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि मार्कण्डेयसमास्यापञ्चमोऽध्यायः ॥ १८३ ॥ ॥ ३ ॥ वैशंपायन उवाच मार्कण्डेय महात्मानम् बुधः पांडुस्तदा ॥ माहात्म्यं द्विजमुख्यानां श्रोतुमिच्छामि कथ्यतां ॥ १ ॥ एवमुक्तः स भगवान् मार्कण्डेयो महातपाः ॥ उवाच सुमहातेजाः सर्वशास्त्रविशारदः ॥ २ ॥ मार्कण्डेय उवाच हे हयानां कुलकरो राजा परपुरुंजयः ॥ कुमारो रूपसंपन्नो मृगयां व्यचरद्वली ॥ ३ ॥ चरमाणस्तु सोऽरण्ये तृणवीरुस्समावृते ॥ कृष्णा जिनोत्तरासंगं दर्शयामि संतिके ॥ ४ ॥ स तेन निहतोऽरण्ये मन्यमानेनैव मृगं ॥ व्यथितः कर्मतल्लवाशो कोपहतचेतनः ॥ ५ ॥ जगाम हैहयानां विसकाशं प्रथितात्मनां ॥ राज्ञां राजांश्चैव त्रैलोक्यं प्रपन्नैः ॥ तं चापि हिंसितं तात मुनिं मूलफलाशिनं ॥ श्रुत्वा हृद्वाचते तत्र बभूवुर्दानमानसाः ॥ ७ ॥ कस्यायमिति सर्वे मार्गमाणास्तस्ततः ॥ जग्मुश्चारिष्टेन शोधयतां क्षयस्याश्रममंजसा ॥ ८ ॥ तैर्भिवाद्य महात्मानं तं मुनिं नियतव्रतं ॥ तस्थुः सर्वे स तु मुनिस्तेषां पूजामथाहरत् ॥ ९ ॥ ते तमूचुर्महात्मानं न वयं सक्रियां मुने ॥ त्वत्तोर्हाः कर्मदोषेण ब्राह्मणो हिंसितो हिनः ॥ १० ॥ तान ब्रवीत्सविप्रप्रिः कथं वो ब्राह्मणो हतः ॥ क्व चासौ ब्रूत स हिताः पश्यध्वं मे तपो वलं ॥ ११ ॥

दां शुक्लजातीयानां स्वच्छंदमरणं तेषां मित्यादिना प्रोक्तं महाभाग्यं प्रभुपूवंकं विवरीतुमयमध्याय आरभ्यते मार्कण्डेयमिति कथ्यतां त्वया ॥ १ ॥ २ ॥ कुमारत्वादविवेकं त्वं सूचितं ॥ ३ ॥ उत्तरासंगः प्रावरणं ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ अरिष्टनेमिशब्द इकारांतोऽप्यत्र मन्तं तोपिज्ञेयः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥